

Francois Dumartheray, «Ιδρυτής» του αναρχικού κομμουνισμού

☰ Κατηγορία: Παγκόσμια Αναρχική Ιστορία

Ο Francois Dumartheray γεννήθηκε στο Collonges, Haute-Savoie, της Σαβοΐας στις 27 Γενάρη 1842.

Ήταν μέλος της ουτοπιστικής ομάδας Icaria της Λυών και ένας από αυτούς που κατόρθωσαν να καταφύγουν στη Γενεύη μετά τα γεγονότα και την

καταστολή της Κομμούνας του Παρισιού του 1871.

Έγινε μέλος της ομάδας «L'Avenir» («Το Μέλλον»), μαζί με τον Perral, ομάδα η οποία αποτελείτο ως επί το πλείστον από εργάτες που έλκυαν την καταγωγή τους από το σοσιαλιστικό κίνημα, και ειδικά από την κομμουνιστική τάση του Cabet στη Λυών. Αργότερα, ο ίδιος βοήθησε το Ρώσο αναρχικό εξόριστο Πέτρο Κροπότκιν, να εκδώσει και κυκλοφορήσει την εφημερίδα «Le Révolté» («Ο Εξεγερμένος»), ενώ ήταν ο συγγραφέας μιας μπροσούρας της εν λόγω ομάδας με τον τίτλο «Aux travailleurs manuels partisans de l'action politique» («Στους χειρώνακτες εργάτες αντάρτες της πολιτικής δράσης») το 1876. Στην μπροσούρα αυτή αναγγελλόταν η έκδοση μιας δεύτερης μπροσούρας για τον αναρχικό κομμουνισμό, αλλά έως σήμερα δεν έχει βρεθεί τέτοια μπροσούρα. Στην πραγματικότητα, αυτή είναι η

πρώτη φορά που έγινε μνεία του όρου αναρχικός κομμουνισμός.

Ο Dumartheray αποτελεί τον «μυστικό» σύνδεσμο ή, μάλλον, τον καταλύτη, της συγχώνευσης των καλύτερων στοιχείων της οργάνωσης του Babeuf, των κομμουνιστών Belleville, Weitling και Cabet και ενός νέου αναρχικού ρεύματος που προήλθε από τους κόλπους της Α' Διεθνούς.

Ήταν δε, ο εκπρόσωπος του ρεύματος αυτού στο αντιεξουσιαστικό Συνέδριο τον Σεπτέμβρη του 1873 καθώς και σε όσα ακολούθησαν. Το 1877 μαζί με τους Pindy και Paul Brousse, ίδρυσαν το γαλλόφωνο τμήμα της Διεθνούς (που είχε έδρα την Ελβετία) τμήμα που κυκλοφορούσε και την εφημερίδα «L'Avant-Garde».

Ο αναρχικός ιστορικός George Woodcock, ισχυρίζεται ότι ο Elisee Reclus (Ελυζέ Ρεκλύ) –ο οποίος την ίδια εποχή βρισκόταν στη Γενεύη και πριν γίνει αναρχικός πίστευε στα φαλανστήριο

του Φουριέ— ήταν πιο πιθανό να μύησε τον Dumartheray στην υιοθέτηση του προτάγματος του αναρχικού κομμουνισμού, αλλά χωρίς να παραθέτει κάποιο αποδεικτικό στοιχείο, λέγοντας -επίσης χωρίς στοιχεία— ότι ο εργάτης Dumartheray «δεν φαίνεται να υπήρξε άνθρωπος ιδιαίτερης ευφυΐας». (σελ.189. Anarchism, έκδοση Penguin 1975).

Ο Πέτρος Κροπότκιν αντικρούει τον Woodcock στο σημείο αυτό. Στις «Αναμνήσεις ενός Επαναστάτη» γράφει με θέρμη για τον Dumartheray: «Με δύο φίλους, τους Dumartheray και Herzig, άρχισα την έκδοση μιας νέας δεκαπενθήμερης εφημερίδας στη Γενεύη, τον Φλεβάρη του 1879, με τον τίτλο 'Le Révolté'. Έπρεπε να τη γράφω σχεδόν όλη μόνος. Διαθέταμε μόνο 23 φράγκα (περίπου 4 δολάρια σημερινά) για να ξεκινήσουμε την εφημερίδα, αλλά στρωθήκαμε όλοι στη δουλειά για να προσελκύσουμε συνδρομητές και έτσι καταφέραμε να εκδώσουμε το πρώτο τεύχος ... Ο

Dumartheray και ο Herzig με υποστήριξαν πλήρως προς αυτή την κατεύθυνση. Ο Dumartheray γεννήθηκε από μια από τις πιο φτωχές αγροτικές οικογένειες της Σαβοΐας. Δεν κατάφερε να πάει παρά μόνο στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Ήταν όμως ένας από τους πιο έξυπνους ανθρώπους που έχω ποτέ συναντήσει. Οι εκτιμήσεις του για τα παρόντα γεγονότα και τον κόσμο ήταν τόσο αξιόλογες που ήταν σχεδόν προφητικές. Ήταν ακόμα ένας από τους πιο καλούς και σταράτους κριτικούς της σοσιαλιστικής βιβλιογραφίας της εποχής και ποτέ δεν χρησιμοποίησε κοσμητικά επίθετα ή επιστημονικές έννοιες».

Ο Κροπότκιν πλέκει ξεκάθαρα το εγκώμιο για τον Dumartheray, λέγοντας ότι αυτός ήταν που όταν υπήρχαν προβλήματα –οικονομικά και άλλα– με την εφημερίδα πάντα έδινε τη λύση. Μια φορά, ενώ υπήρχαν τα ίδια προβλήματα, ο Dumartheray επέμενε ότι τα εμπόδια θα ξεπερνούσαν εάν έπαιρναν το δικό τους

πιεστήριο. Ο Κροπτόκιν αντέδρασε λέγοντας ότι δεν υπάρχουν χρήματα. Αλλά ο Dumartheray πρότεινε να αγοράσουν πιεστήριο με πίστωση 3 μηνών και στο διάστημα αυτό θα έρθουν χρήματα εάν συνεχίσουν κανονικά τις εκδώσεις της εφημερίδας, πράγμα που έγινε τελικά, όπως γράφει ο Κροπτόκιν. Και η εφημερίδα επιβίωσε με αυτόν τον τρόπο αρκετά χρόνια, και, αν δημοσίευαν πάντα στην πρώτη της σελίδα εκκλήσεις για οικονομική βοήθεια, εκτός από τον Κροπτόκιν, υπήρξαν επαναστάτες όπως ο Dumartheray και ο Herzig, οι οποίοι έκαναν ό,τι έκανε για 16 χρόνια ο Jean Grave στο Παρίσι.

Ο Dumartheray συνηγορούσε πάντα υπέρ της ανάγκης για μια φτηνή, αλλά προσβάσιμη από τους εργάτες, έντυπη προπαγάνδα και ο Κροπτόκιν αναφέρει ότι ήταν της άποψης ότι όλες οι μπροσούρες που τυπώνονταν και κυκλοφορούσαν μαζί με την εφημερίδα από την ομάδα έπρεπε να τιμώνται μόνο μια πένα.

Η προπαγάνδα για τον αναρχικό ή ελευθεριακό κομμουνισμό από την εφημερίδα «Le Révolté» των Κροπτόκιν, Herzig και Dumartheray, έκανε την Ομοσπονδία του Ζυρά (Jura), το ελβετικό τμήμα της Α' Διεθνούς, να υιοθετήσει την εφημερίδα ως όργανό της στο Συνέδριό της στις 9 and 10 Οκτώβρη 1880.

Ο Dumartheray έγραψε και κάποιες ενθουσιώδεις νεκρολογίες των φίλων και συντρόφων του Ρεκλύ και Κροπτόκιν, οι οποίες κυκλοφόρησαν με τη μορφή μικρών μπροσούρων με το θάνατό τους.

Παρά τη αμνηστία που δόθηκε από το γαλλικό κράτος στους Κομμουνάρους το 1880, ο Dumartheray παρέμεινε στην Ελβετία μέχρι το 1927. Πέθανε το 1931.

* Γράφτηκε από τον Nick Heath και δημοσιεύτηκε στο libcom.org. Ελληνική μετάφραση «ούτε θεός-ούτε αφέντης», 16 Σεπτέμβρη 2007.

